گفت و گوی اختصاصی «کار و کارگر» با کارآفرینان برتر عرصه سازندگی

مهندس مهدی اسماعیلی، مدیرعامل شرکت افروغ بنا:

افروغ بنا از تصفیه پساب تا صیانت از سرمایه‌های آبی کشور

" یکی از ویژگی‌های ساختاری شرکت افروغ بنا این است که علاوه برطراحی و اجرای عملیات ساختمانی و عمرانی، بخش مهمی از توان مجموعه در حوزه مهندسی، طراحی، تأمین و نصب تجهیزات تخصصی متمرکز است "

توفیق خدمت به کشور در هر لباس و عرصه ای، موهبتی است که نصیب افراد متعهد و متخصصی می شود که برای سازندگی کشور خود کمر همت بسته و مردانه در عرصه‌های سازندگی و توسعه زیرساخت‌هایی که مطالبات به حق هموطنان عزیز را به دنبال دارد، تلاش می کنند.این حضور همواره با مشکلات و چالش هایی روبرو است اما از آنجا که این عده به دور از هر گونه حاشیه ای تنها به عمران و آبادانی می اندیشند و خود را بعنوان یک آبادگر وقف سازندگی و خدمت به خلق کرده‌اند، تمامی ناملایمات و سختی ها را پشت سر گذاشته و کارنامه ای درخشان از خود به جا گذاشته‌اند.شرکت افروغ بنا از جمله شرکت های برتر و فعال در استان قم است که با سکانداری مهندس مهدی اسماعیلی تجربه فعالیت در عرصه‌های عمرانی را دارد، خدمات ارزنده و شایسته‌ای به انجام رسانده است.اجرای پروژه های خاص در بهترین زمان ممکن، ایجاد صدها شغل مستقیم برای هموطنان عزیز و فعالیت بدون حاشیه در کنار حضور مستمر در عرصه های آبادانی، بدون خستگی از مشکلات پیش رو تنها بخشی از اقدامات این شرکت است که باعث شده تا نام این شرکت در فهرست متعهدترین شرکت‌های پیمانکاری قرار گیرد.حضور متعهدانه در کنار تخصص مثال زدنی نام شرکت افروغ بنا را به قدری پر آوازه کرده که مسوولان استان این شرکت را به عنوان بازوان اجرایی خود پذیرفته و اجرای پروژه های ملی را با خاطری آسوده به دست آنها می سپارند.برای آشنایی بیشتر با چگونگی عملکرد شرکت افروغ بنا گفت و گوی کاروکارگر با مهندس مهدی اسماعیلی مدیرعامل این مجموعه توانمند و متعهد از منظر نگاهتان می گذرد.

آغاز فعالیت در سال ۱۳۸۲؛ شکل‌گیری یک مجموعه تخصصی در صنعت آب

شرکت افروغ بنا در سال ۱۳۸۲ توسط جمعی از دانش‌آموختگان دانشگاه‌های برتر کشور تأسیس و از همان ابتدا، با هدف مشارکت در آبادانی کشور، فعالیت خود را در اجرای پروژه‌های عمرانی، آغاز کرد.
اما در سال‌های اخیر، با توجه به تغییرات اقلیمی، تشدید بحران کم‌آبی و سیاست‌های بلندمدت کشور در بهره‌گیری از منابع آب نامتعارف، این شرکت تمرکز خود را بر توسعه دانش فنی و توانمندی‌های طراحی و اجرای پروژه‌های صنعت آب از جمله تصفیه آب و فاضلاب شهری و صنعتی، بازچرخانی آب، ایستگاه‌های پمپاژ و سایر پروژه‌های زنجیره تأمین صنعت آب معطوف کرده است.
در این راستا با تقویت واحد طراحی و توسعه دامنه فعالیت‌های تخصصی خود، موفق به اجرای طیف متنوعی از پروژه‌های صنعت آب شده و امروز به‌عنوان یکی از شرکت‌های فعال این صنعت در کشور شناخته می‌شود.
کارنامه اجرایی در ۲۳ سال فعالیت؛ از شمال‌غرب تا جنوب‌غرب کشور در طول فعالیت شرکت، حدود ۴۵ پروژه را به سرانجام رسانده و تحویل کارفرمایان داده‌ایم. گستره جغرافیایی فعالیت‌های ما نیز قابل توجه بوده است؛ از ارومیه در شمال‌غرب کشور تا بوشهر و آبادان در جنوب، در استان‌های مختلفی از جمله آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، قزوین، مرکزی، قم، گیلان ، یزد ، تهران و سایر مناطق کشور پروژه داشته‌ایم. بخش مهمی از فعالیت‌های اجرایی ما در حوزه تصفیه‌خانه‌ها، ایستگاه‌های پمپاژ و خطوط انتقال آب و فاضلاب بوده است. در استان تهران نیز طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۵، پروژه‌های متعددی در زمینه شبکه‌های جمع‌آوری و خطوط انتقال فاضلاب اجرا کردیم. در این دوره، بیش از یکصد کیلومتر شبکه جمع‌آوری فاضلاب در سطح شهر تهران و همچنین چندین کیلومتر خطوط انتقال فاضلاب با قطرهای بالا، از جمله خطوطی با قطر هزار میلی‌متر، در کارنامه اجرایی شرکت قرار گرفت. در حوزه ایستگاه‌های پمپاژ نیز تجربه‌های متنوعی داشته‌ایم. بخشی از این پروژه‌ها در استان‌های آذربایجان شرقی و غربی اجرا شده و بخشی دیگر به ایستگاه‌های پمپاژ شناور اختصاص داشته است. این نوع ایستگاه‌ها به دلیل قرارگیری در پشت سدها و ارتباط مستقیم با تأمین آب، از نظر طراحی و اجرا ویژگی‌های فنی خاصی دارند. از جمله پروژه‌های شاخص ما در این زمینه، طراحی و اجرای دو ایستگاه پمپاژ شناور در محدوده سدهای یامچی و سرعین در استان اردبیل است که با هدف تأمین آب شرب و با درنظرگرفتن ملاحظات زیست‌محیطی و پدافند غیرعامل اجرا شده‌اند. این پروژه‌ها از نظر ماهیت اجرایی و طراحی، جزو پروژه‌های خاص محسوب می‌شوند و برای اجرای آن‌ها از توان مهندسی داخلی شرکت استفاده کردیم.

شش پروژه فعال در نقاط مختلف کشور؛ تمرکز بر زیرساخت‌های حیاتی

در حال حاضر شش پروژه مهم در نقاط مختلف کشور در دست طراحی و اجرا داریم. این پروژه‌ها در استان‌های خوزستان، قم، بوشهر، اردبیل، گیلان و کرمانشاه قرار دارند و هر کدام از نظر نوع عملیات، شرایط جغرافیایی، الزامات فنی و اهمیت زیرساختی، ویژگی‌های خاص خود را دارند.

پروژه فاضلاب آبادان؛ اجرای شبکه گسترده جمع‌آوری و انتقال فاضلاب

یکی از پروژه‌های جاری ما در استان خوزستان و شهر آبادان در حال اجراست. این پروژه با مشارکت شرکت زلال ایران و به‌صورت مشارکت اجرایی انجام می‌شود و از نظر حجم عملیات و گستردگی تجهیزات و تأسیسات موردنیاز، یکی از پروژه‌های قابل توجه شرکت به شمار می‌رود.
در این پروژه، اجرای حدود یکصد کیلومتر شبکه جمع‌آوری فاضلاب، ۱۲ تا ۱۳ کیلومتر خطوط انتقال فاضلاب با قطر هزار میلی‌متر و احداث ۱۲ ایستگاه بزرگ پمپاژ پیش‌بینی شده است. با توجه به شرایط جغرافیایی و مسطح بودن بخش‌های گسترده‌ای از آبادان، انتقال فاضلاب به روش ثقلی در تمام مسیر امکان‌پذیر نیست و به همین دلیل، ایستگاه‌های پمپاژ نقش اساسی در عملکرد شبکه دارند. قرارداد اولیه این پروژه در سال ۱۴۰۰ و با اعتباری حدود ۶۲۰۰ میلیارد ریال منعقد شد. با توجه به تغییرات قیمت‌ها و شرایط اقتصادی، ارزش عملیات اجرایی و هزینه‌های مرتبط با پروژه در ادامه افزایش پیدا کرده است. در حال حاضر پیشرفت فیزیکی پروژه حدود ۵۰ درصد برآورد می‌شود. زمانی که کارگاه با ظرفیت کامل فعالیت می کند ، نزدیک به هزار نفر به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم در مجموعه عملیات اجرایی، تأمین تجهیزات و فعالیت‌های وابسته مشارکت داشتند.

تصفیه‌خانه فاضلاب شهرک صنعتی شکوهیه؛ پروژه‌ای با اهمیت زیست‌محیطی و صنعتی

پروژه دوم ما در شهرک صنعتی شکوهیه استان قم قرار دارد و به تصفیه فاضلاب صنعتی این شهرک مربوط می‌شود. اهمیت این پروژه از آنجا ناشی می‌شود که در گذشته، به دلیل ویژگی‌های خاص فاضلاب ورودی و نوع آلاینده‌های موجود، تصفیه‌خانه موجود با مشکلاتی در عملکرد و دستیابی به راندمان مناسب مواجه بود. در واقع، بخشی از فاضلاب ورودی از نظر ترکیبات و میزان آلودگی، شرایطی داشت که امکان تصفیه مؤثر آن با روش‌های متعارف را دشوار می کرد. به همین دلیل، بر اساس مطالعات و طراحی‌های فنی، احداث یک واحد پیش تصفیه با ظرفیت ۷۵۰۰ متر مکعب در روز در دستور کار قرار گرفت تا پیش از ورود فاضلاب به تصفیه‌خانه اصلی، بخشی از آلاینده‌ها و بار آلودگی آن کاهش پیدا کند. این واحد پیش تصفیه برای مجموعه تصفیه‌خانه شکوهیه طراحی شده و ظرفیت درنظرگرفته‌شده برای آن دو هزار و پانصد مترمکعب در روز است. پس از عبور فاضلاب از این مرحله، امکان ورود جریان به بخش‌های اصلی تصفیه‌خانه با شرایط مناسب‌تری فراهم می‌شود. در کنار احداث واحد پیش تصفیه، اجرای مدل چهارم توسعه تصفیه‌خانه نیز بر عهده شرکت افروغ بنا قرار گرفته است. در مجموعه تصفیه‌خانه شکوهیه، چندین مرحله توسعه تعریف شده که بخشی از آن‌ها به بهره‌برداری رسیده و بخش‌هایی نیز در مراحل تکمیل قرار دارند. قرارداد پروژه در تاریخ ۲۸ آبان ۱۴۰۳ منعقد شد و ارزش اولیه آن حدود ۱۸۸ میلیارد تومان بود. از نظر اجرایی، بخش عمده عملیات اجرایی پروژه به پایان رسیده و پیشرفت فیزیکی آن در مجموع حدود ۹۵ درصد است. تجهیزات موردنیاز نیز توسط شرکت تأمین شده و بخش اصلی عملیات ساختمانی و عمرانی تکمیل شده است. در حال حاضر، بخش‌هایی از تکمیل و راه‌اندازی تجهیزات و تابلوهای برق باقی مانده که در مسیر نهایی‌سازی پروژه قرار دارد. یکی از موضوعات مهم در این پروژه، امکان استفاده مجدد از پساب تصفیه‌شده است. با توجه به محدودیت منابع آب در استان قم و نیاز روزافزون بخش‌های مختلف به منابع آبی، استفاده از پساب تصفیه‌شده اهمیت ویژه‌ای دارد. پس از تکمیل پروژه، خروجی تصفیه‌خانه قابلیت استفاده در بخش‌هایی مانند فضای سبز را خواهد داشت. البته برای استفاده صنعتی و بازچرخانی گسترده‌تر، لازم است طرح تکمیلی دیگری با رعایت استانداردهای موردنیاز تعریف و اجرا شود. به اعتقاد من، این پروژه صرفاً یک عملیات عمرانی یا احداث یک مجموعه تصفیه‌خانه نیست، بلکه اقدامی مؤثر در مسیر مدیریت منابع آب، کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی و افزایش بهره‌وری منابع موجود در شهرک صنعتی شکوهیه به شمار می‌رود.

پروژه جزیره خارک؛ تصفیه آب آلوده به نفت با روش مهندسی، تأمین و اجرا

پروژه سوم ما در جزیره خارک و با کارفرمایی شرکت نفت فلات قاره ایران در حال اجراست. این پروژه به‌صورت **EPC**، شامل طراحی، تأمین تجهیزات و اجرای عملیات، تعریف شده و موضوع اصلی آن تصفیه آب آلوده به نفت است. با توجه به شرایط خاص تأسیسات نفتی جزیره و وجود چاه‌ها و خطوط مرتبط، در برخی نقاط احتمال اختلاط آب با مواد نفتی و آلودگی‌های ناشی از فعالیت‌های استخراج وجود دارد. هدف از اجرای این پروژه، طراحی و احداث سامانه‌ای برای جداسازی آلودگی‌های نفتی و تصفیه آب حاصل از این فرایند است. به دلیل الزامات فنی و استانداردهای سخت‌گیرانه شرکت نفت فلات قاره، مرحله طراحی و تأیید نقشه‌ها و تجهیزات زمان‌بر بوده است. با این حال، بخش عمده طراحی‌ها تکمیل شده و پروژه وارد مرحله اجرایی شده است. در حال حاضر عملیات خاک‌برداری، آماده‌سازی محل اجرا و تأمین مصالح موردنیاز، از جمله میلگرد و بتن، در حال انجام است و پیشرفت فیزیکی پروژه حدود ۲۰ درصد برآورد می‌شود. البته شرایط خاص منطقه و محدودیت‌های امنیتی ناشی از جنگ نیز بر روند اجرای پروژه تأثیر گذاشته است. در مقطعی، به دلیل دستور تخلیه و ضرورت رعایت مسائل ایمنی، ناچار به توقف موقت فعالیت شدیم و بخشی از تجهیزات و امکانات کارگاهی در جزیره باقی ماند. با وجود این شرایط، پس از فراهم شدن امکان فعالیت، تلاش کردیم روند اجرایی را دوباره با سرعت بیشتری دنبال کنیم. در صورت ثبات شرایط و تأمین به‌موقع منابع مالی و اجرایی، امیدواریم بتوانیم طی پنج تا شش ماه آینده پروژه را به مرحله بهره‌برداری برسانیم.

ایستگاه‌های پمپاژ شناور اردبیل؛ گامی در مسیر تأمین آب شرب

چهارمین پروژه فعال شرکت در استان اردبیل و در حوزه تأمین آب شرب شهر اردبیل قرار دارد. این پروژه شامل طراحی و اجرای دو ایستگاه پمپاژ شناور در محدوده سد یامچی است که با هدف انتقال و تأمین آب موردنیاز شبکه آب شرب اجرا شده‌اند. پروژه به‌صورت **EPC** تعریف شده و طراحی، تأمین تجهیزات و عملیات اجرایی آن توسط مجموعه ما انجام گرفته است. از آنجا که ایستگاه‌های موردنظر در ارتباط مستقیم با منابع تأمین آب شرب قرار دارند، رعایت الزامات فنی، ایمنی، زیست‌محیطی و پدافند غیرعامل در طراحی آن‌ها اهمیت زیادی داشته است. خوشبختانه این پروژه به پیشرفت فیزیکی کامل رسیده و دو ایستگاه پس از تکمیل عملیات اجرایی، در مرحله بهره برداری قرار گرفته‌اند. این پروژه از جمله نمونه‌های موفق توان مهندسی شرکت در طراحی و اجرای تأسیسات خاص و تخصصی صنعت آب محسوب می‌شود.

پروژه ایستگاه پمپاژ کرمانشاه؛ تأمین آب با ظرفیت ۱۲۰۰ لیتر بر ثانیه

پنجمین پروژه جاری ما در استان کرمانشاه و با هدف تأمین آب موردنیاز شهر کرمانشاه در حال اجراست. این پروژه مربوط به طراحی، تامین و احداث یک ایستگاه پمپاژ بزرگ در محدوده تپه توکلی است که با استفاده از منابع سد گاوشان، وظیفه انتقال آب را بر عهده خواهد داشت. ظرفیت پیش‌بینی‌شده برای این ایستگاه در قرارداد، حدود هزار و دویست لیتر بر ثانیه است. این پروژه نیز به‌صورت **EPC** تعریف شده و از نظر اهمیت، مستقیماً با تأمین آب موردنیاز مردم ارتباط دارد. در حال حاضر، به دلیل محدودیت اعتبارات و برخی تغییرات در روند اجرایی و کارفرمایی، پیشرفت فیزیکی پروژه حدود ۲۵ تا ۳۰ درصد است. در گذشته، پروژه برای مدتی با وقفه مواجه شده بود، اما با تغییراتی که در روند پیگیری و مدیریت آن صورت گرفت، فعالیت اجرایی دوباره آغاز شده است. امیدواریم با تأمین اعتبار موردنیاز، بتوانیم این پروژه را در زمان مناسب به پایان برسانیم تا مردم کرمانشاه نیز از مزایای این زیرساخت مهم بهره‌مند شوند.

پروژه طراحی، تأمین تجهیزات و ساخت تصفیه‌خانه شیرابه پسماندهای شهری لاهیجان (EPC)

ششمین پروژه مهم شرکت، طراحی، تأمین تجهیزات و ساخت تصفیه‌خانه شیرابه پسماندهای شهری لاهیجان در قالب قرارداد **EPC** است.
با توجه به غلظت بالای آلاینده‌های موجود در شیرابه پسماندهای شهری، که بنا بر برآوردهای اولیه می‌تواند تا حدود ۱۰۰ برابر فاضلاب شهری باشد، ورود مستقیم این شیرابه به محیط زیست، به‌ویژه اکوسیستم‌های حساس شمال کشور، تهدیدی جدی برای محیط زیست محسوب می‌شود.
این شرکت با اجرای این پروژه، در زمره شرکت‌های پیشرو در زمینه مقابله با معضلات زیست‌محیطی و ارائه راهکارهای تخصصی برای تصفیه شیرابه پسماندهای شهری قرار دارد.
پروژه مذکور به کارفرمایی شهرداری لاهیجان، از تاریخ ۱۳ بهمن ۱۴۰۴ در حال طراحی و اجراست.

چالش تعدیل قراردادها؛ فاصله شاخص‌های رسمی با واقعیت بازار

یکی از مهم‌ترین مشکلاتی که امروز در صنعت پیمانکاری کشور با آن مواجه هستیم، موضوع افزایش مستمر قیمت‌ها و ناکافی بودن تعدیلات قراردادها برای جبران هزینه‌های واقعی پروژه‌هاست. در بسیاری از مناقصات، ما ناچار هستیم بخشی از ریسک افزایش قیمت‌ها را در پیشنهادهای مالی خود لحاظ کنیم. این مسئله گاهی باعث می‌شود قیمت پیشنهادی ما از پیشنهاد برخی شرکت‌های دیگر بالاتر باشد و در نتیجه، شانس برنده شدن در مناقصه کاهش پیدا کند. با این حال، معتقدیم ارائه قیمت غیرواقعی و پذیرفتن تعهداتی که در ادامه امکان اجرای اقتصادی آن‌ها وجود ندارد، در نهایت به ضرر شرکت و حتی کارفرما تمام خواهد شد.
مشکل اصلی این است که شاخص‌های تعدیل معمولاً بر مبنای میانگین دوره‌های زمانی محاسبه می‌شوند، در حالی که افزایش قیمت‌ها در بازار امروز ممکن است به‌صورت روزانه اتفاق بیفتد. برای مثال، ممکن است پیمانکار امروز تجهیزات یا مصالحی را خریداری کند و چند هفته بعد با افزایش قابل‌توجه قیمت همان کالا مواجه شود. در چنین شرایطی، شاخص میانگین سه‌ماهه یا دوره‌ای نمی‌تواند به‌درستی هزینه واقعی تحمیل‌شده به پیمانکار را جبران کند. این مسئله به‌خصوص در پروژه‌هایی که تجهیزات تخصصی، مصالح فلزی، قطعات وارداتی یا کالاهای وابسته به نرخ ارز دارند، بسیار محسوس است. حتی در شرایطی که نرخ ارز کاهش پیدا می‌کند، قیمت بسیاری از کالاها لزوماً به همان نسبت کاهش نمی‌یابد. در نتیجه، پیمانکار با هزینه‌هایی مواجه می‌شود که در زمان ارائه پیشنهاد مالی قابل پیش‌بینی نبوده‌اند و سازوکار تعدیل نیز پاسخگوی آن‌ها نیست. انتظار ما این است که نظام تعدیل قراردادها متناسب با واقعیت‌های اقتصادی و سرعت تغییر قیمت‌ها بازنگری شود تا امکان ادامه فعالیت سالم و اقتصادی شرکت‌های پیمانکاری فراهم بماند.

اشتغال‌زایی برای بیش از ۲۲۰ نفر؛ سرمایه انسانی پشتوانه اصلی شرکت

یکی از دستاوردهای مهم شرکت افروغ بنا در طول سال‌های فعالیت، ایجاد اشتغال پایدار برای نیروهای متخصص و اجرایی بوده است. در حال حاضر، حدود ۲۲۰ نفر به‌صورت مستقیم در مجموعه شرکت، دفتر مرکزی و پروژه‌های مختلف مشغول فعالیت هستند. علاوه بر این، بخشی از نیروی انسانی موردنیاز پروژه‌ها از طریق پیمانکاران جزء، نیروهای استیجاری و مجموعه‌های همکار تأمین می‌شود که با احتساب این گروه، تعداد افراد مرتبط با فعالیت‌های شرکت در مقاطع اوج اجرایی به بیش از هزار نفر می‌رسد.

مهاجرت متخصصان؛ یکی از جدی‌ترین تهدیدهای صنعت مهندسی کشور

یکی از مشکلاتی که در سال‌های اخیر به‌صورت جدی با آن مواجه شده‌ایم، مهاجرت نیروهای متخصص و باتجربه است. متأسفانه بخش قابل توجهی از افرادی که در طول سال‌ها با آن‌ها همکاری کرده‌ایم و تجربه فنی ارزشمندی در حوزه فعالیت شرکت داشته‌اند، به کشورهای دیگر مهاجرت کرده‌اند. برای نمونه، طی حدود ده سال گذشته، نزدیک به ۲۰ تا ۲۵ نفر از نیروهای متخصص دفتر مرکزی شرکت ما مهاجرت کرده‌اند.
این موضوع تنها به معنای از دست دادن چند نیروی انسانی نیست؛ بلکه بخشی از تجربه، دانش عملی و سرمایه‌ای را از مجموعه خارج می کند که جایگزین کردن آن به‌سادگی امکان‌پذیر نیست. از طرف دیگر، نیروهای فارغ‌التحصیل دانشگاهی، حتی در میان دانش‌آموختگان دانشگاه‌های معتبر کشور، برای ورود به پروژه‌های تخصصی به تجربه عملی و آموزش محیط کار نیاز دارند. دانش دانشگاهی به‌تنهایی برای مدیریت و اجرای پروژه‌های پیچیده کافی نیست و تربیت نیروی متخصص به زمان، هزینه و انتقال تجربه نیاز دارد. در شرایطی که نیروهای باتجربه کشور مهاجرت می کنند و شرکت‌ها برای حفظ نیروهای متخصص با محدودیت‌های مالی روبه‌رو هستند، آینده صنعت مهندسی نیز با چالش مواجه می‌شود. اختلاف سطح درآمد متخصصان در داخل کشور با فرصت‌های شغلی خارج از کشور، یکی از عواملی است که این روند را تشدید کرده است. ما در مجموعه خود تلاش کرده‌ایم با وجود شرایط اقتصادی موجود، پرداخت حقوق و حفظ نیروهای متخصص را در اولویت قرار دهیم. با این حال، ادامه این مسیر به ثبات اقتصادی و امکان فعالیت پایدار شرکت‌های مهندسی وابستگی زیادی دارد. در خصوص مطالبات باید گفت بخشی از این مطالبات به‌صورت نقدی پرداخت می‌شود، بخشی از طریق اوراق و بخشی نیز با تأخیرهای طولانی در مسیر اداری و مالی قرار دارد. مشکل اینجاست که هزینه‌های پروژه متوقف نمی‌شوند و شرکت باید در همان زمان هزینه حقوق پرسنل، خرید مصالح، تأمین تجهیزات و سایر تعهدات اجرایی را پرداخت کند. برای یک شرکت پیمانکاری، نقدینگی اهمیت بسیار زیادی دارد. حتی اگر توان فنی، نیروی متخصص و تجهیزات موردنیاز وجود داشته باشد، بدون گردش مالی مناسب امکان ادامه فعالیت با ظرفیت کامل فراهم نخواهد بود. خوشبختانه شرکت افروغ بنا از نظر رتبه اعتباری بانکی در گروه شرکت‌های **A**+ قرار دارد و همواره تلاش کرده‌ایم تعهدات قانونی خود را در حوزه مالیات و تأمین اجتماعی انجام دهیم.. با این حال، مسئله اصلی همچنان تأخیر در پرداخت مطالبات و نبود تناسب میان هزینه‌های واقعی اجرای پروژه‌ها و منابع مالی در دسترس است. اگر این مطالبات به‌موقع پرداخت شوند، می‌توانیم همان منابع را دوباره در پروژه‌های عمرانی، توسعه تجهیزات، حفظ اشتغال و اجرای طرح‌های جدید سرمایه‌گذاری کنیم.

دولت بزرگ و ساختارهای اداری؛ مانعی در مسیر توسعه بخش خصوصی

اگر بخواهم مهم‌ترین مانع توسعه فعالیت‌های اقتصادی و پیمانکاری کشور را بیان کنم، از نظر من یکی از ریشه‌ای‌ترین مشکلات، بزرگ بودن ساختار دولت و گستردگی مداخلات آن در فعالیت‌های اقتصادی است. این مسئله محدود به یک دولت یا یک دوره خاص نیست. در طول سال‌های مختلف، ساختار اداری و اجرایی کشور به‌تدریج بزرگ‌تر شده و هزینه‌های آن افزایش پیدا کرده است. در چنین شرایطی، بخش قابل‌توجهی از منابع کشور صرف اداره همین ساختار می‌شود و فضای کافی برای توسعه زیرساخت‌ها و حمایت مؤثر از فعالیت بخش خصوصی باقی نمی‌ماند.
از نظر من، بزرگ بودن دولت می‌تواند زمینه‌ساز گسترش بروکراسی، تخصیص‌های غیرشفاف، توزیع رانت و کاهش بهره‌وری منابع شود. وقتی بخش زیادی از فعالیت‌های اقتصادی به تصمیم‌ها و مجوزهای متعدد اداری وابسته باشد، سرعت اجرای پروژه‌ها کاهش پیدا می کند و هزینه‌های اضافی به پیمانکار و در نهایت به اقتصاد کشور تحمیل می‌شود. ما معتقدیم کشور برای حرکت در مسیر توسعه، به ساختاری چابک‌تر، کوچک‌تر و کارآمدتر نیاز دارد. باید به بخش خصوصی واقعی امکان فعالیت داده شود و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی بر اساس ضوابط روشن و رقابت سالم انجام گیرد. در حوزه پروژه‌های عمرانی، بسیاری از مشکلاتی که امروز با آن‌ها مواجه هستیم، از جمله طولانی شدن فرایند پرداخت‌ها، تعدد مراحل اداری و دشواری تأمین منابع، به همین ساختارهای گسترده و پیچیده بازمی‌گردد. به باور من، توسعه اقتصادی تنها با افزایش فروش منابع طبیعی یا تعریف پروژه‌های جدید اتفاق نمی‌افتد؛ بلکه به اصلاح ساختارها، کاهش هزینه‌های غیرضروری و فراهم کردن محیطی مناسب برای فعالیت شرکت‌های خصوصی نیاز دارد.

ضرورت بازنگری در نظام تأمین سوخت و انرژی پروژه‌های عمرانی

یکی دیگر از موضوعاتی که در اجرای پروژه‌های عمرانی با آن مواجه هستیم، شیوه تخصیص و تأمین سوخت و سایر حامل‌های انرژی است. از نظر من، نظام سهمیه‌بندی در بسیاری از بخش‌ها می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد رانت و پیچیدگی‌های اداری شود. این موضوع تنها به سوخت محدود نیست و در حوزه برق، آب و گاز نیز می‌توان نمونه‌هایی از همین مشکلات را مشاهده کرد. اگر کشور بتواند به سمت واقعی‌سازی قیمت‌ها و ایجاد سازوکارهای شفاف در تأمین انرژی حرکت کند، بخش زیادی از فرایندهای اداری و تخصیص‌های پیچیده قابل حذف خواهد بود. ممکن است در نگاه اول آزادسازی قیمت‌ها باعث افزایش هزینه‌های اسمی برخی پروژه‌ها شود، اما در مقابل، تکلیف هزینه‌ها روشن‌تر خواهد شد و پیمانکار می‌تواند بر اساس قیمت واقعی انرژی، پیشنهاد مالی خود را تنظیم کند.
در چنین شرایطی، نیاز به پیگیری‌های متعدد برای دریافت سهمیه و تخصیص‌های مختلف نیز کاهش پیدا می‌کند. البته اجرای چنین سیاستی باید با برنامه‌ریزی و درنظرگرفتن شرایط اقتصادی بخش‌های مختلف انجام شود، اما معتقدم شفافیت در قیمت‌گذاری و کاهش نظام‌های غیرشفاف تخصیص، می‌تواند به بهبود فضای کسب‌وکار کمک کند.

رویکرد مهندسی و تجهیزاتی؛ از طراحی داخلی تا ساخت تجهیزات تخصصی

یکی از ویژگی‌های ساختاری شرکت افروغ بنا این است که علاوه بر اجرای عملیات ساختمانی و عمرانی، ، بخش مهمی از توان مجموعه در حوزه مهندسی، طراحی، تأمین و نصب تجهیزات تخصصی متمرکز است. بسیاری از طراحی‌های مربوط به پروژه‌ها در داخل شرکت انجام می‌شود و تجهیزات موردنیاز نیز بر اساس مشخصات فنی و نقشه‌های طراحی‌شده، در کارگاه‌های مرتبط ساخته یا از منابع مورد تأیید تأمین می‌شوند. به همین دلیل، در بسیاری از پروژه‌ها تمرکز اصلی بر دانش فنی، طراحی تجهیزات، ساخت قطعات و نصب و راه‌اندازی سامانه‌های تخصصی قرار دارد. البته متناسب با نوع پروژه، از ماشین‌آلات و تجهیزات موردنیاز نیز استفاده می‌کنیم، اما رویکرد اصلی ما توسعه توان مهندسی داخلی و کاهش وابستگی به منابع خارجی در بخش‌هایی است که امکان طراحی و ساخت آن‌ها در داخل کشور وجود دارد.

بومی‌سازی فناوری جداسازی جلبک از آب؛ دستاوردی مهم در صنعت تصفیه آب کشور

یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که در سال‌های اخیر در شرکت افروغ بنا دنبال کرده‌ایم، بومی‌سازی فناوری جداسازی جلبک و برخی آلاینده‌های معلق از آب است. این دستاورد از نظر ما اهمیت ویژه‌ای دارد؛ چراکه علاوه بر جنبه فنی و مهندسی، می‌تواند در ارتقای کیفیت آب شرب و بهبود عملکرد تصفیه‌خانه‌های کشور نقش مؤثری داشته باشد. ما برای نخستین بار در کشور توانستیم یک سامانه جداسازی جلبک از آب را با تکیه بر طراحی و مهندسی داخلی و استفاده از قطعات و تجهیزات ساخت داخل اجرا کنیم. فناوری مورد استفاده در این پروژه، فرایند **DAF** یا شناورسازی با هوای محلول است. اساس این فرایند بر تولید و انتشار حباب‌های بسیار ریز در آب استوار است. این حباب‌ها به ذرات معلق، جلبک‌ها و بخشی از آلاینده‌های موجود متصل می‌شوند و با ایجاد شرایط مناسب، آن‌ها را به سطح آب منتقل می کنند. در نتیجه، جداسازی مواد آلاینده از جریان آب با راندمان مناسبی انجام می‌شود. نکته مهم در پروژه ما این است که اگرچه اصل این فناوری پیش از این در دنیا شناخته شده بود، تجهیزات و فرایند اجرایی آن در برخی پروژه‌های داخل کشور از طریق واردات تأمین می‌شد، اما ما توانستیم طراحی، مهندسی و ساخت سامانه موردنیاز را با استفاده از ظرفیت داخلی انجام دهیم. قرارداد این پروژه در سال ۱۴۰۱ منعقد شد و عملیات اجرایی آن در سال ۱۴۰۲ به تحویل موقت رسید. پس از آن نیز مراحل لازم برای تحویل قطعی انجام شد. محل اجرای پروژه، شهر اردبیل و کارفرمای آن شرکت آب منطقه‌ای استان اردبیل بوده است. یکی از مشکلات مهمی که در این منطقه وجود داشت، آلودگی آب به جلبک و تأثیر آن بر کیفیت آب ورودی به سامانه تصفیه بود. این موضوع می توانست بر کیفیت ظاهری، طعم و شرایط بهره‌برداری از آب تأثیر بگذارد. با اجرای این سامانه، امکان کاهش بار جلبکی و آلاینده‌های معلق فراهم شد و کیفیت آب ورودی به مراحل بعدی تصفیه بهبود پیدا کرد.
در واقع، این فرایند به‌عنوان یک مرحله پیش تصفیه عمل می کند و با کاهش بار آلودگی، شرایط مناسب‌تری برای عملکرد تصفیه‌خانه اصلی ایجاد می کند. از نظر فنی، این پروژه برای ما اهمیت زیادی داشت؛ زیرا توانستیم سامانه‌ای را که در نمونه‌های قبلی با تجهیزات وارداتی اجرا شده بود، با استفاده از دانش و قطعات داخلی طراحی و پیاده‌سازی کنیم. بر اساس اطلاعاتی که از نمونه‌های مشابه در کشور در اختیار داریم، پیش از این نیز چند پروژه با استفاده از تجهیزات وارداتی یا فناوری شرکت‌های خارجی اجرا شده بود؛ برتری پروژه ما در این است که طراحی و تأمین تجهیزات آن با تکیه بر توان داخلی انجام گرفت.. ظرفیت تصفیه‌خانه آب اردبیل نیز قابل توجه است و ظرفیت اسمی آن در حدود هزار و هشتصد لیتر بر ثانیه عنوان می‌شود.
در طراحی و اجرای سامانه، تلاش کردیم از بخشی از ظرفیت و مخازن موجود استفاده کنیم تا بدون نیاز به ایجاد تغییرات گسترده در تمام ساختار تصفیه‌خانه، امکان ارتقای عملکرد آن فراهم شود. یکی دیگر از مزایای این فرایند آن است که با استفاده از حباب‌های بسیار ریز و بدون اتکا به یک فرایند شیمیایی پیچیده برای جداسازی فیزیکی آلاینده‌ها، می‌توان به کاهش بار جلبکی کمک کرد. همچنین این روش در صورت طراحی و بهره‌برداری صحیح، می‌تواند شرایط مناسبی از نظر اکسیژن محلول آب ایجاد کند. البته کیفیت نهایی آب شرب همواره به عملکرد مجموعه مراحل تصفیه و رعایت استانداردهای بهداشتی وابسته است و این فناوری قرار نیست جایگزین تمام مراحل متعارف تصفیه آب شود؛ بلکه به‌عنوان یک مرحله مکمل و پیش تصفیه، می‌تواند نقش مؤثری در کاهش آلودگی و افزایش راندمان سامانه داشته باشد. از نظر ما، این پروژه ظرفیت توسعه در سایر تصفیه‌خانه‌های کشور را نیز دارد؛ به‌خصوص در مناطقی که با پدیده رشد جلبک در منابع آب مواجه هستند. اگر امکان استفاده از این فناوری در پروژه‌های جدید فراهم شود، علاوه بر کاهش وابستگی به تجهیزات وارداتی، می‌توان از توان مهندسی شرکت‌های داخلی نیز بیشتر استفاده کرد. ما آمادگی داریم تجربه حاصل از اجرای این پروژه را در اختیار مجموعه‌های مرتبط با وزارت نیرو، شرکت‌های آب و فاضلاب و شرکت‌های آب منطقه‌ای قرار دهیم تا در صورت نیاز، امکان بررسی و استفاده از این فناوری در سایر مناطق کشور نیز فراهم شود.

شهرک‌های صنعتی استان قم؛ نمونه‌ای از همکاری مؤثر کارفرما و پیمانکار

در میان کارفرمایانی که طی سال‌های فعالیت شرکت با آن‌ها همکاری داشته‌ایم، شرکت شهرک‌های صنعتی استان قم و به‌ویژه مجموعه مدیریتی این شرکت، تجربه همکاری بسیار مثبتی برای ما رقم زده‌اند. به اعتقاد من، یکی از ویژگی‌های مهم یک کارفرمای موفق، صرفاً انعقاد قرارداد و نظارت بر اجرای پروژه نیست؛ بلکه پیگیری مستمر مسائل اجرایی، تصمیم‌گیری به‌موقع، همراهی در حل مشکلات فنی و فراهم کردن شرایط مناسب برای پیشرفت پروژه است. در پروژه تصفیه‌خانه فاضلاب شهرک صنعتی شکوهیه، این رویکرد را به‌خوبی تجربه کردیم. آقای دکتر آشتیانی، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان قم، از جمله مدیرانی هستند که به دلیل شناخت مناسب از مسائل اجرایی و پیگیری مستمر پروژه، نقش مؤثری در پیشبرد آن داشته‌اند. این همراهی به‌ویژه در موضوع تأمین و خرید تجهیزات اهمیت داشت. با برنامه‌ریزی و تدبیر کارفرما و پرداخت‌هایی که در مراحل مختلف انجام شد، توانستیم بخشی از تجهیزات موردنیاز را در ابتدای اجرای پروژه خریداری کنیم. همین موضوع باعث شد با وجود نوسانات شدید قیمت‌ها، روند تأمین تجهیزات با مشکل کمتری مواجه شود. در نتیجه، پروژه شکوهیه در مقایسه با برخی دیگر از پروژه‌های جاری شرکت، پیشرفت مناسبی داشته و به مراحل پایانی نزدیک شده است.

سخن پایانی؛ ضرورت حمایت از پیمانکاران برای تداوم خدمات زیرساختی کشور

در پایان، لازم می‌دانم تأکید کنم که شرکت افروغ بنا طی بیش از ۲۳ سال فعالیت، تلاش کرده است با تکیه بر توان مهندسی داخلی، نیروی انسانی متخصص و تجربه اجرایی، سهم خود را در توسعه زیرساخت‌های کشور ایفا کند. امروز شش پروژه مهم در حوزه آب و فاضلاب و تأسیسات تخصصی در نقاط مختلف کشور در دست اجرا داریم؛ پروژه‌هایی که هرکدام به‌نوعی با نیازهای اساسی مردم، از تأمین آب شرب گرفته تا جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب و حفاظت از منابع زیست‌محیطی، ارتباط مستقیم دارند. در کنار این پروژه‌ها، دستاوردهایی مانند بومی‌سازی فناوری جداسازی جلبک از آب نیز نشان می‌دهد که شرکت‌های مهندسی داخلی صرفاً مجری طرح‌های موجود نیستند، بلکه ظرفیت طراحی، نوآوری و توسعه فناوری را نیز دارند. با این حال، ادامه این مسیر نیازمند فراهم شدن شرایط مناسب اقتصادی و مالی است.. انتظار ما از وزارت نیرو، شرکت‌های آب و فاضلاب، شرکت‌های آب منطقه‌ای، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و سایر دستگاه‌های مسئول این است که پرداخت مطالبات پیمانکاران و تأمین اعتبار پروژه‌های عمرانی را با جدیت بیشتری دنبال کنند.
نباید فراموش کنیم که پشت هر قرارداد اجرایی، مجموعه‌ای از نیروهای متخصص، کارگران، مهندسان، تأمین‌کنندگان و خانواده‌هایی قرار دارند که معیشت آن‌ها به استمرار فعالیت پروژه وابسته است. اگر منابع مالی به‌موقع تزریق شود، پیمانکار می‌تواند با اطمینان بیشتری به فعالیت خود ادامه دهد، نیروی انسانی را حفظ کند، تجهیزات موردنیاز را تأمین کند و پروژه‌ها را در زمان مناسب به بهره‌برداری برساند. در غیر این صورت، حتی توانمندترین شرکت‌ها نیز با محدودیت‌هایی مواجه خواهند شد که خارج از ظرفیت اجرایی آن‌هاست. ما در افروغ بنا همچنان خود را متعهد به ادامه فعالیت در مسیر توسعه زیرساخت‌های کشور می‌دانیم و امیدواریم با اصلاح برخی ساختارهای اقتصادی، کاهش بروکراسی اداری، پرداخت به‌موقع مطالبات و حمایت از توان مهندسی داخلی، زمینه فعالیت مؤثرتر بخش خصوصی فراهم شود.
اعتقاد داریم سرمایه اصلی کشور، نیروی انسانی متخصص و ظرفیت مهندسی آن است. اگر این سرمایه حفظ شود و فرصت کافی برای فعالیت و نوآوری در اختیار شرکت‌های داخلی قرار گیرد، می‌توان بسیاری از نیازهای زیرساختی کشور را با اتکا به توان داخلی تأمین کرد. هدف ما نیز در ادامه این مسیر، صرفاً اجرای پروژه‌های بیشتر نیست؛ بلکه تلاش می کنیم کیفیت خدمات، سطح دانش فنی، توان طراحی و ساخت تجهیزات و سهم فناوری داخلی را در صنعت آب و فاضلاب افزایش دهیم. امیدواریم بتوانیم در کنار کارفرمایان همراه و با حمایت دستگاه‌های مسئول، پروژه‌هایی را به سرانجام برسانیم که نتیجه آن بهبود کیفیت زندگی مردم، حفظ منابع آب و توسعه پایدار کشور باشد. در خاتمه وظیفه می دانم از تمامی مسئولان کشوری و استانی که دغدغه خدمت به مردم عزیزمان را دارند قدردانی ویژه ای داشته باشم و همچنین تشکر صمیمانه ای دارم از همکاران شریف و پرتلاش خود در این شرکت که متعهدانه ما را در اجرای پروژه ها یاری می نمایند .

